

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Predyspozycje - klucz do sukcesu. Rozpoznawanie i kształtowanie predyspozycji dzieci.

mgr Urszula Jakuć

Organizatorzy

Politechnika Białostocka
Wydział Inżynierii Zarządzania
Data: 16/01/2026

**Wydział Inżynierii
Zarządzania**
POLITECHNIKA BIAŁOSTOCKA

CZYM SĄ PREDYSPOZYCJE?

Predyspozycje u dziecka to wrodzone lub bardzo wczesnie ukształtowane potencjały, które sprawiają, że pewne rzeczy przychodzą dziecku łatwiej niż inne.

Czym są predyspozycje?

- zestaw cech, które ułatwiają uczenie się w określonych obszarach
- preferencje działania
(np. praca w grupie vs. solo)
- wrażliwości i zasoby
(np. język, motoryka, koncentracja)

PREDYSPOZYCJE

- Częściowo wrodzone – wynikają z temperamentu, budowy układu nerwowego, cech biologicznych.
- Ujawniają się w działaniu – w tym, co dziecko robi chętnie, szybko się uczy, co je naturalnie angażuje.
- Nie są jeszcze umiejętnościami – to raczej „załączek”, który może się rozwinąć albo zostać zmarnowany.
- Wymagają środowiska – wsparcia dorosłych, doświadczeń, czasu i bezpiecznej przestrzeni

Przykłady predyspozycji u dziecka

- Poznawcze
- Językowe
- Społeczne
- Emocjonalne
- Artystyczne
- Ruchowe

Poznawcze

- szybko łapie zasady gier i zabaw
- zadaje dużo pytań „dlaczego?”, „jak to działa?”
- sam szuka rozwiązań, kombinuje
- lubi łamigłówki, klocki, eksperymenty

Językowe

- wcześnie zaczęło mówić lub buduje rozbudowane zdania
- lubi opowiadać historie, żartować słowem
- chętnie uczy się nowych słów, rymuje
- łatwo zapamiętuje piosenki i wierszyki

Społeczne

- szybko nawiązuje kontakt z innymi
- zauważa emocje kolegów („on jest smutny”)
- często mediuje w konfliktach
- lubi działać w grupie

Emocjonalne

- silnie przeżywa porażki i sukcesy
- jest wrażliwe na krytykę
- empatyczne, współodczuwa
- potrzebuje czasu na oswojenie zmian

Artystyczne

- dużo rysuje, tworzy, buduje „po swojemu”
- zwraca uwagę na kolory, dźwięki, detale
- wymyśla własne zabawy i światy
- lubi muzykę, taniec, teatr

Ruchowe

- trudno usiedzieć w miejscu
- dobrze skacze, biega, wspina się
- ma dobrą koordynację
- szybko uczy się nowych ruchów

Ważne do zapamiętania

- predyspozycja $\neq$ problem (np. duża wrażliwość to nie „nadwrażliwość”)
- dziecko może mieć kilka predyspozycji naraz
- to, co dziś „trudne”, jutro może stać się zasobem

Mity, które blokują rozwój

MIT

„Ma talent albo nie.”

FAKT

Mózg uczy się i zmienia pod wpływem doświadczeń (neuroplastyczność).

MIT

„Chwal inteligencję – to motywuje.”

FAKT

Badania pokazują, że chwalenie „mądrości” może obniżać wytrwałość po porażce; lepsze jest chwalenie strategii i wysiłku.

MIT

„Jeśli coś nie idzie szybko, to nie ma sensu.”

FAKT

Rozwój to często seria prób i korekt. Opór bywa sygnałem, że wchodzimy na kolejny poziom.

MIT

„Predyspozycje = jedna ścieżka na zawsze.”

FAKT

Predyspozycje ujawniają się falami; warto budować „szeroką bazę” doświadczeń.

Język, który buduje kompetencje

Unikaj etykiet

„Jesteś geniuszem.”

„Ty się do tego nie nadajesz.”

„Ale świetnie!” (bez konkretności)

„Szybko = dobrze.”

Zamień na opis procesu

„Dobra strategia: sprawdziłeś 2 sposoby i wybrałeś lepszy.”

„Jeszcze tego nie umiesz. Zobaczmy, jaki krok jest następny.”

„Podoba mi się, że dodałeś szczegóły i poprawiłeś błąd.”

„Dokładność i powtarzalność są ważniejsze niż tempo.”

Urszula Jakuć- psycholog i terapeuta

 Zadzwoń teraz

 Lubisz to

 Wyślij wiadomość

Dziękuję za uwagę

ujakuc.psycholog@gmail.com

